

LECTIO SEXTA ET VICESIMA

Ο ΠΛΙΝΙΟΣ ΑΝΑΓΓΕΛΛΕΙ ΕΝΑ ΘΛΙΒΕΡΟ ΓΕΓΟΝΟΣ

XXVI

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΤΑ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ ¹

Στη λατινική γλώσσα υπάρχουν τρεις βαθμοί επιθέτων

Θετικός - Συγκριτικός - Υπερθετικός

Θετικός: longus, -a, -um

Συγκριτικός: Για να σχηματιστεί ο συγκριτικός βαθμός παίρνουμε το θέμα του επιθέτου από τον θετικό βαθμό και σ' αυτό προσθέτουμε τις καταλήξεις:

-ior (αρσενικό και θηλυκό γένος)

-ius (ουδέτερο γένος)

e.g. longus (θέμα: long-)

➔ longior (αρσενικό)

➔ longior (θηλυκό)

➔ longius (ουδέτερο)

Υπερθετικός: Για να σχηματιστεί ο υπερθετικός βαθμός παίρνουμε το θέμα του επιθέτου από τον θετικό βαθμό και σ' αυτό προσθέτουμε τις καταλήξεις:

-issimus (αρσενικό γένος)

-issima (θηλυκό γένος)

-issimum (ουδέτερο γένος)

e.g. longus (θέμα: long-)

➔ longissimus (αρσενικό)

➔ longissima (θηλυκό)

➔ longissimum (ουδέτερο)

Περισσότερα παραδείγματα

ΘΕΤΙΚΟΣ

altus, -a, -um

brevis, -is, -e

ferox

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ

altior, -ior, -ius

brevior, -ior, -ius

ferocior, -ior, -ius

ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ

altissimus, -a, -um

brevissimus, -a, -um

ferocissimus, -a, -um

¹ Οι παρατηρήσεις αναφορικά με τους βαθμούς / παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων καλύπτουν τα μαθήματα XXVI και XXVII

Διαφορετικός σχηματισμός παραθετικών

Έξι επίθετα που λήγουν σε -ilis σχηματίζουν τον υπερθετικό με την προσθήκη στο θέμα τους της κατάληξης **-limus, -a, -um**, αντί σε **-issimus, -a, -um**

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
facilis, -is, -e	facilior, -ior, -ius	facillimus, -a, -um
difficilis, -is, -e	difficilior, -ior, -ius	difficillimus, -a, -um
similis, -is, -e	similior, -ior, -ius	simillimus, -a, -um
dissimilis, -is, -e	dissimilior, -ior, -ius	dissimillimus, -a, -um
humilis, -is, -e	humilior, -ior, -ius	humillimus, -a, -um
gracilis, -is, -e	gracilior, -ior, -ius	gracillimus, -a, -um

Αλλά προσοχή!

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
<u>nobilis</u> , -is, -e	nobilior, -ior, -ius	nobilissimus, -a, -um
<u>stabilis</u> , -is, -e	stabiliior, -ior, -ius	stabilissimus, -a, -um

Τα επίθετα που λήγουν σε -er σχηματίζουν τον υπερθετικό σε **-errimus, -a, -um** αντί σε **-issimus, -a, -um**

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
pulcher, -chra, -chrum	pulchrior, -ior, -ius	pulcherrimus, -a, -um
acer, acris, acre	acrior, -ior, -ius	acerrimus, -a, -um
pauper	pauperior, -ior, -ius	pauperrimus, -a, -um

Τα επίθετα που λήγουν σε -dicus, -volus, -ficus σχηματίζουν τα παραθετικά σε **-entior, -ior, -ius** στον συγκριτικό **-entissimus, -a, -um** στον υπερθετικό

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
maledicus, -a, -um	maledicentior, -ior, -ius	maledicentissimus, -a, -um
magnificus, -a, -um	magnificentior, -ior, -ius	magnificentissimus, -a, -um
benevolus, -a, -um	benevolentior, -ior, -ius	benevolentissimus, -a, -um

Τα επίθετα που λήγουν σε -us και πριν την κατάληξη έχουν φωνήεν σχηματίζουν τα παραθετικά τους περιφραστικά με τη χρήση των:

magis για τον συγκριτικό, **maxime** για τον υπερθετικό

ΘΕΤΙΚΟΣ

pius
idoneus

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ

magis pius
magis idoneus

ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ

maxime pius
maxime idoneus

Αλλά προσοχή!

Τα επίθετα που λήγουν σε -quus σχηματίζουν τα παραθετικά τους κανονικά:

ΘΕΤΙΚΟΣ

antiquus, -a, -um

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ

antiquior, -ior, -ius

ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ

antiquissimus, -a, -um

ΑΝΩΜΑΛΑ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΘΕΤΩΝ

ΘΕΤΙΚΟΣ

bonus, -a, -um
malus, -a, -um
magnus, -a, -um
parvus, -a, -um
multi, -ae, -a
novus, -a, -um
sacer, sacra, sacrum
alacer, -cris, -cre
iuvenis, -is
senex
adulescens

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ

melior, -ior, -ius
peior, -ior, -ius
maior, -ior, -ius
minor, -or, -us
plures, -es, -a
recentior, -ior, -ius
sanctior, -ior, -ius
alacrior, -ior, -ius
iunior, -ior
senior, -ior, -ius
adulescentior, -ior

ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ

optimus, -a, -um
pessimus, -a, -um
maximus, -a, -um
minimus, -a, -um
plurimi, -ae, -a
novissimus, -a, -um
sacerrimus, -a, -um

Ο ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΒΑΘΜΟΣ των επιθέτων κλίνεται όπως τα ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΗΣ

ΚΑΤΑ ΚΑΝΟΝΑ, ΤΑ ΕΠΙΘΕΤΑ ΤΗΣ Γ' ΚΛΙΣΗΣ
κλίνονται όπως τα ουσιαστικά της Γ' κλίσης με τρεις (3) διαφορές:

- ⇒ σχηματίζουν την αφαιρετική ενικού σε **-i** (αντί σε **-e**)
- ⇒ σχηματίζουν τη γενική πληθυντικού σε **-ium** (και όχι σε **-um**)
- ⇒ τα ουδέτερα σχηματίζουν την ονομαστική, αιτιατική και κλητική πληθυντικού σε **-ia** (και όχι σε **-a**)

ΤΑ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

- Θετικός:** Για να σχηματιστεί ο θετικός βαθμός των επιρρημάτων παίρνουμε το θέμα του αντίστοιχου επιθέτου και σ' αυτό προσθέτουμε τις καταλήξεις:
-e αν το επίθετο ανήκει στη **β' κλίση**
-ter αν το επίθετο ανήκει στη **γ' κλίση**
- Συγκριτικός:** Ο συγκριτικός βαθμός ταυτίζεται με την **αιτιατική ενικού ουδετέρου του συγκριτικού βαθμού** του επιθέτου: **-ius**
- Υπερθετικός:** Ο υπερθετικός βαθμός σχηματίζεται **από το θέμα του υπερθετικού βαθμού του επιθέτου** με την προσθήκη της κατάληξης **-e**:
-issime ή **-errime** ή **-illime**

Αρχικό επίθετο	ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
altus, -a, -um	alte	altius	altissime
ferox	ferociter	ferocius	ferocissime
acer, acris, acre	acriter	acrius	acerrime

ΑΝΩΜΑΛΑ ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΩΝ

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ
bene	melius	optime
male	peius	pessime
magno opere (ή magno opere)	magis	maxime
facile (όχι faciliter)	facilius	facillime
multum	plus	plurimum
paulum	minus	minime
prope	propius	proxime
diu	diutius	diutissime
saepe	saepius	saepissime
satis	satius	_____

Ο Β' ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΙΣΗΣ

Ο β' όρος της σύγκρισης εκφέρεται με δύο τρόπους:

⇒ **απλή αφαιρετική**

*Marcella amabilior est **Porciā** / Puto Marcellam amabiliorem esse **Porciā***

⇒ **με τον σύνδεσμο quam + ομοιόπτωτα προς τον α' όρο σύγκρισης**

*Marcella amabilior est **quam Porcia** / Puto Marcellam amabiliorem esse **quam Porciam***

Ενδεικτικές Ασκήσεις

1. Να γράψετε τα επίθετα / επιρρήματα στον συγκριτικό βαθμό και να συμπληρώσετε τον β' όρο σύγκρισης και με τους δύο τρόπους χρησιμοποιώντας τις λέξεις που βρίσκονται σε παρένθεση.

i. Gloria Caesaris magna fuit (gloria Scipionis)

ii. Puto Cretam parvam esse (Corsica)

iii. Ego multum te amo (frater tuus)

iv. Urbs mea pulchra est (urbs amici)

v. Vergilius clarus poeta fuit (Silius Italicus)

vi. Silius Vergilium magnopere honorabat (deus πληθυντικός)

vii. Ultimum regem bonum esse puto (omnes reges)

viii. Ego facile lego (tu)

LECTIO SEPTIMA ET VICESIMA

XXVII

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΩΡΙΜΑΖΕΙ ΟΠΩΣ ΟΙ ΚΑΡΠΟΙ

ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Cum Accius ex urbe Rōmā Tarentum venisset, ubi Pacuvius grandi iam aetāte recesserat, devertit ad eum. Accius, qui multo* minor* natu erat, tragoediam suam, cui «Atreus» nomen est, ei desideranti lēgit. Tum Pacuvius dixit sonōra quidem esse et grandia quae scripsisset, sed vidēri tamen ea sibi duriōra* et acerbiora. «Ita est» inquit Accius «ut dicis; neque id me sane paenitet; meliora* enim fore spero, quae deinceps scribam. Nam quod in pomis est, idem esse aiunt in ingeniis: quae dura et acerba nascuntur, post fiunt mitia et iucunda; sed quae gignuntur statim viēta et mollia, non matūra mox fiunt sed putria».

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Σαν πήγε ο Άκκιος από τη Ρώμη στον Τάραντα, όπου ο Πακούβιος είχε αποσυρθεί σε μεγάλη πια ηλικία, έμεινε στο σπίτι του. Ο Άκκιος, που ήταν πολύ νεότερός του, του διάβασε μετά από επιθυμία του την τραγωδία του που ονομάζεται "Ατρέας". Τότε ο Πακούβιος του είπε πως όσα είχε γράψει ήταν βέβαια ηχηρά και μεγαλόπρεπα, μόνο που του φαινότουσαν κάπως τραχιά και στυφά. Ο Άκκιος του απάντησε: "Έτσι είναι, όπως τα λες· κι ούτε βέβαια μετανιώνω γι' αυτό· γιατί αυτά που θα γράψω στη συνέχεια, ελπίζω πως θα είναι καλύτερα. Λένε, αλήθεια, πως με το πνεύμα συμβαίνει το ίδιο πράγμα που συμβαίνει με τους καρπούς*: αυτοί που γεννιούνται σκληροί και πικροί, γίνονται αργότερα γινωμένοι και γλυκείς· όσοι όμως βγαίνουν από την αρχή μαραμένοι και μαλακοί, αργότερα δεν ωριμάζουν, αλλά σαπίζουν".

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ¹

¹ Βλέπε LECTIO XXVI

ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΑΝΩΜΑΛΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

Desidero, 1
Devertor, -verti, -versum, -verti, 3 [ημιαποθετικό]
Dico, dixi, dictum, dicere 3
Fio, factus sum, fieri
Gignor, genitus sum, gigni, 3
Nascor, natus sum, natum, nasci, 3 [αποθ.]
Paenitet, paenituit, paenitere, 2

Recedo, -cessi, -cessum, -cedere, 3
Scribo, scripsi, scriptum, scribere, 3
Spero, 1
Sum, fui, esse
Venio, veni, ventum, venire, 4
Video, vidi, visum, videre, 2
Videor, visus sum, videri, 2

ΑΠΟΘΕΤΙΚΑ λέγονται τα ρήματα που **έχουν μόνο μέση (παθητική) φωνή** αλλά **ενεργητική** (ή ουδέτερη) **σημασία** (μόνο το γερονδιακό διατηρεί την παθητική σημασία του).

Κλίνονται όπως τα ρήματα της μέσης (παθητικής) φωνής αλλά:

- ➔ από τη μέση φωνή **δεν έχουν το απαρέμφατο του μέλλοντα**
- ➔ από την **ενεργητική** φωνή έχουν:
 - ✔ υποτακτική μέλλοντα
 - ✔ απαρέμφατο μέλλοντα
 - ✔ μετοχή μέλλοντα
 - ✔ μετοχή ενεστώτα
 - ✔ σουπίνο
 - ✔ γερούνδιο

ΗΜΙΑΠΟΘΕΤΙΚΑ λέγονται τα ρήματα που σχηματίζουν κάποιους χρόνους κατά την ενεργητική φωνή και κάποιους χρόνους κατά την παθητική.

Τα ρήματα αυτά χωρίζονται σε δυο κατηγορίες:

Τα ρήματα: **audeo, ausus sum, ausum, audēre** (= τολμώ)
soleo, solitus sum, solitum, solēre (= συνηθίζω)
confido, confisus sum, confisum, confidere (= εμπιστεύομαι)

σχηματίζουν τον ενεστώτα, τον παρατατικό και τον μέλλοντα κατά την ενεργητική φωνή, ενώ τον παρακείμενο, τον υπερσυντέλικο και τον συντελεσμένο μέλλοντα κατά την παθητική.

Τα ρήματα: **devertor, deverti, deversum, deverti** (= καταλύω)
revertor, reverti, reversum, reverti (= επιστρέφω)

σχηματίζουν τον ενεστώτα, τον παρατατικό και τον μέλλοντα κατά την παθητική φωνή, ενώ τον παρακείμενο, τον υπερσυντέλικο και τον συντελεσμένο μέλλοντα κατά την ενεργητική.

Σημαντικές επισημάνσεις

- ➔ Το *devertor* κλίνεται και ως ενεργητικό ρήμα ➔ *deverto, deverti, deversum, devertēre*
- ➔ Το *revertor* κλίνεται και ως αποθετικό ρήμα ➔ *revertor, reversus sum, reversum, reverti*
- ➔ Τα ημιαποθετικά ρήματα σχηματίζουν απαρέμφατο μέλλοντα ενεργητικής φωνής

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Potum -i = ουδέτερο β' κλίσης
Ingenium -ii = ουδέτερο β' κλίσης
Nomen -inis = ουδέτερο γ' κλίσης

ΟΙ ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Cum Accius ex urbe Roma Tarentum venisset

- Δευτερεύουσα χρονική¹ πρόταση.
- Εισάγεται με τον ιστορικό - αφηγηματικό cum.
- Εκφέρεται με υποτακτική [όπως πάντοτε ο ιστορικός cum] και συγκεκριμένα με υποτακτική υπερσυντελικού [venisset] επειδή εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου [devertit].
- Δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

ubi Pacuvius grandi iam aetate recesserat

- Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική² πρόταση στο Tarentum.
- Εισάγεται με το αναφορικό επίρρημα ubi.
- Εκφέρεται με οριστική recesserat [όπως συνήθως οι αναφορικές προσδιοριστικές και επειδή δηλώνει κάτι το πραγματικό].

qui multo minor natu erat

- Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική³ πρόταση στο Accius.
- Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία qui και εκφέρεται με οριστική erat [όπως συνήθως οι αναφορικές προσδιοριστικές και επειδή δηλώνει κάτι το πραγματικό].

cui "Atreus" nomen est

- Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική⁴ πρόταση στο tragoediam.
- Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία cui.
- Εκφέρεται με οριστική est [όπως συνήθως οι αναφορικές προσδιοριστικές και επειδή δηλώνει κάτι το πραγματικό].

quae scripsisset

- Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική⁵ πρόταση στο ea που εννοείται.
- Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quae.
- Εκφέρεται με υποτακτική επειδή η πρόταση επηρεάζεται από τον πλάγιο λόγο [dixit esse...] και συγκεκριμένα με υποτακτική υπερσυντελικού [scripsisset] επειδή εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου [dixit].
- Δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

¹ Βλέπε μάθημα XXXVIII Η Μοίρα Της Καικιλίας

² Βλέπε μάθημα XLII Ο Κικέρωνας και η συνωμοσία του Κατιλίνα

³ Βλέπε μάθημα XLII Ο Κικέρωνας και η συνωμοσία του Κατιλίνα

⁴ Βλέπε μάθημα XLII Ο Κικέρωνας και η συνωμοσία του Κατιλίνα

⁵ Βλέπε μάθημα XLII Ο Κικέρωνας και η συνωμοσία του Κατιλίνα

 ut dicis

- Δευτερεύουσα απλή παραβολική¹ πρόταση.
- Εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο *ut* επειδή προηγείται το μόριο *ita*.
- Εκφέρεται με οριστική [*dicis*] όπως όλες οι απλές παραβολικές προτάσεις, αφού εκφράζουν κάτι το πραγματικό.

 quae deinceps scribam

- Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική² πρόταση στο εννοούμενο *ea*.
- Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quae* και εκφέρεται με οριστική *scribam* [όπως συνήθως οι αναφορικές προσδιοριστικές και επειδή δηλώνει κάτι το πραγματικό].

 quod in pomis est

- Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική³ πρόταση στο εννοούμενο *idem*. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quod* και εκφέρεται με οριστική *est* [όπως συνήθως οι αναφορικές προσδιοριστικές και επειδή δηλώνει κάτι το πραγματικό].

 quae dura et acerba nascuntur

- Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική⁴ πρόταση στο εννοούμενο *ea*.
- Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quae* και εκφέρεται με οριστική *nascuntur* [όπως συνήθως οι αναφορικές προσδιοριστικές και επειδή δηλώνει κάτι το πραγματικό].

 quae gignuntur statim vieta et mollia

- Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική⁵ πρόταση στο εννοούμενο *ea*.
- Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *quae* και εκφέρεται με οριστική *gignuntur* [όπως συνήθως οι αναφορικές προσδιοριστικές και επειδή δηλώνει κάτι το πραγματικό].

¹ Βλέπε μάθημα **ΧLI** Μίλα για να σε καταλαβαίνουν, όχι για να μιλάς

² Βλέπε μάθημα **ΧLII** Ο Κικέρωνας και η συνωμοσία του Κατιλίνα

³ Βλέπε μάθημα **ΧLII** Ο Κικέρωνας και η συνωμοσία του Κατιλίνα

⁴ Βλέπε μάθημα **ΧLII** Ο Κικέρωνας και η συνωμοσία του Κατιλίνα

⁵ Βλέπε μάθημα **ΧLII** Ο Κικέρωνας και η συνωμοσία του Κατιλίνα

Ενδεικτικές Ασκήσεις

1. Να μεταφέρετε τις παρακάτω λέξεις του μαθήματος XXVII στη γενική πληθυντικού.

urbe	➡		sibi	➡	
grandi	➡		acerbiora	➡	
aetate	➡		quae	➡	
tragoediam	➡		pomis	➡	
desideranti	➡		dura	➡	
sonora	➡		mitia	➡	

2. Να γράψετε τους πιο κάτω τύπους ρημάτων σύμφωνα με την οδηγία που ακολουθεί το καθένα (όπου χρειάζεται, να λάβετε υπόψη το υποκείμενό τους στο κείμενο).

venisset: να γράψετε το γ' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή.

recesserat: να γράψετε το β' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα στην ίδια φωνή.

erat: να γράψετε το β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα.

scripsisset: να γράψετε το γ' ενικό πρόσωπο οριστικής μέλλοντα στην ίδια φωνή.

nascuntur: να γράψετε το α' ενικό πρόσωπο οριστικής παρακειμένου στην ίδια φωνή.

fiunt: να γράψετε το α' πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής παρατατικού στην ίδια φωνή.

3. Να γράψετε τους άλλους βαθμούς (τους μονολεκτικούς τύπους) των πιο κάτω επιθέτων από το μάθημα XXVII διατηρώντας την πτώση, τον αριθμό και το γένος τους.

grandi, minor, sonōra, grandia, duriōra, acerbiōra, meliōra, dura, acerba, mitia, iucunda

ΘΕΤΙΚΟΣ	ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ	ΥΠΕΡΘΕΤΙΚΟΣ

4. Από το κείμενο XXVII να εντοπίσετε και να γράψετε τρεις (3) λέξεις της λατινικής που παρουσιάζουν σημασιολογική και ετυμολογική συγγένεια με την ελληνική γλώσσα (αρχαία ή νέα), δηλώνοντας και τη σχετική ελληνική λέξη. Να εξαιρεθούν τα κύρια ονόματα.

Λατινική λέξη		Ελληνική λέξη
	➡	
	➡	
	➡	

5. Για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου XXVII να γράψετε μία (1) ετυμολογικώς και σημασιολογικώς συγγενή λέξη, προερχόμενη από κάποια από τις σύγχρονες ευρωπαϊκές γλώσσες (αγγλικά ή γαλλικά ή γερμανικά ή ισπανικά ή ιταλικά).

Λατινική λέξη		Αγγλική λέξη	Γαλλική λέξη	Ισπανική λέξη	Ιταλική λέξη	Γερμανική λέξη
grandi	➡					
videri	➡					
ingenium	➡					

6. Να αντιστοιχίσετε τα ουσιαστικά το κειμένου XXVII της στήλης Α' με τις πτώσεις της στήλης Β'.

A	B
urbe	Γενική ενικού
tragoediam	Δοτική πληθυντικού
romis	Αφαιρετική ενικού
	Ονομαστική πληθυντικού
	Αφαιρετική πληθυντικού
	Αιτιατική ενικού

7. Να χαρακτηρίσετε ως Ορθό ή Λάθος το περιεχόμενο των επιλογών που σας δίνονται στους πίνακες που ακολουθούν, χρησιμοποιώντας ανάλογα τα σύμβολα ✓ ή ✗.

- ei desideranti lēgit

	Ορθό	Λάθος
Ο τύπος <i>desideranti</i> είναι μετοχή ενεστώτα		
Ο τύπος <i>legit</i> είναι οριστική ενεστώτα		

- Tum Pacuvius dixit sonōra quidem esse et grandia quae scripsisset

	Ορθό	Λάθος
Ο τύπος <i>sonora</i> είναι ονομαστική πληθυντικού		
Ο τύπος <i>scripsisset</i> είναι υποτακτική παρατατικού		

8. Να δηλώσετε ποια από τις παρακάτω προτάσεις είναι γραμματικά και συντακτικά ορθή γράφοντας δίπλα από την ορθή απάντηση το σύμβολο ✓. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Poetae Graeci clariores poetae Romanis erant	
Poetae Graeci clariores poetis Romanis erant	
Poetae Graeci clariores poetae Romani erant	
Poetae Graeci clariores poetas Romanos erant	

9. Να εντοπίσετε και να διορθώσετε το συντακτικό σφάλμα σε κάθε πρόταση που ακολουθεί.

i. Poeta dixit militem Romanum clarus esse.

Σφάλμα	Διόρθωση

ii. Accius poeta clarior quam Pacuvio erat.

Σφάλμα	Διόρθωση

10. Να μετατρέψετε τη σύνταξη της πιο κάτω πρότασης από ενεργητική σε παθητική:

Accius tragoediam suam ei desideranti lēgit.

11. Τι αποδεικνύει η διάσταση απόψεων ανάμεσα στους ποιητές Άκκιο και Πακούβιο σε σχέση με την ποιότητα και το περιεχόμενο της ποίησης γενικότερα;
